

ΙΕΡΟΣ
ΠΟΥΚΑΡΠΟΣ

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ
ΠΡΟΝΟΙΑ ΜΕΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΑΣΙΑ, ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΣΜΥΡΝΗΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ
ΔΑΠΑΝΗ: ΔΕ ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΟΦΕΛΟΣ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚ. ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ «ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ»

ΕΤΟΣ Β'. | ΕΝ ΣΜΥΡΝῃ τῇ 7 'Απριλίου 1912 | ΑΡΙΘ 53

ΑΙ ΜΥΡΟΦΟΡΟΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΤΑΦΟΝ

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΜΥΡΟΦΟΡΩΝ

Η ΤΟΛΜΗ ΙΩΣΗΦ ΤΟΥ ΑΡΙΜΑΘΑΙΑΣ

« Τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ ἔλθων Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, εὐσχήμων
 • βουλευτής, ὃς καὶ αὐτὸς ἦν προσεχόμενος τῇ βασιλείᾳ τοῦ
 • Θεοῦ, τολμήσας εἰσῆλθε πρὸς Πιλάτον καὶ ἤτήσαστο τὸ σῶμα
 • τοῦ Ἰησοῦ. (Μάρκ. 15 43).

Τὸ Εὐαγγέλιον τῆς Κυριακῆς τῶν Μυροφόρων ὡς κεντρικὴν διδασκαλίαν, περὶ τὴν ὁποῖαν περὶ τρέφεται, διδάσκει ἡμᾶς τὸ πρὸς τὴν ἀρετὴν θάρρος, τὴν ὑπὲρ τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ δικαίου τόλμην, τὴν ἐν τῇ ἐκπληρώσει τοῦ καθήκοντος γενναίότητα καὶ μεγαλοψυχίαν.

Διδάσκει ἡμᾶς νὰ μὴ φοβώμεθα τὴν θρασύτητα τῶν πονηρῶν, τὰς βιαιοπραγίας τῶν κρατούντων, τὰς ἀπειλὰς καὶ τοὺς διωγμούς τῶν ἰσχυρῶν τῆς ἡμέρας, ὁσάκις πρόκειται περὶ ἐκτελέσεως καθήκοντος ἱεροῦ πρὸς δόξαν Χριστοῦ, πρὸς ὑπηρεσίαν τῆς πατρίδος, πρὸς προστασίαν καὶ σωτηρίαν τῶν δικαίων τοῦ Ἰένους καὶ τῆς ἀνθρωπότητος· διδάσκει ἡμᾶς νὰ μὴ φοβώμεθα ἀλλὰ νὰ τολμῶμεν, διότι τὸ φοβεῖσθαι καὶ τρέμειν ἐν τοῖς τοιοῦτοις εἶνε ἴδιον τῶν πονηρῶν καὶ τῶν μικρῶν τὴν ψυχὴν, τῶν ἐγωϊστῶν καὶ ἀχρηστῶν καὶ ἀνάιδρων, ὅσοι ζῶσι μόνον διὰ τὴν παροῦσαν στιγμὴν

καὶ διὰ τὴν εὐτελεῖ κόνιν, ἐκείνων, ὅσοι δὲν ἔχουσι γνῶσιν καὶ ἐννοίαν τῶν ὑψηλοτέρων ἐκείνων ἀγαθῶν, πρὸς ἀπόκτησιν καὶ ἀπόβλαυσιν τῶν ὁποίων οἱ εὐγενεῖς χαρακτηῖρες, οἱ ὅτιως Χριστιανοὶ ἄνθρωποι, ἀλύπως καὶ προθύμως θυσιάζουσι τὰ πάντα καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν.

Διδάσκει ἡμᾶς ἐν τῷ προσώπῳ καὶ τοῦ εὐσχήμονος Βουλευτοῦ Ἰωσήφ καὶ τῶν μυροφόρων γυναικῶν ὅτι οἱ χρηστοὶ ἄνθρωποι, ἐπαναπαυόμενοι ἐπὶ τὸν Θεὸν πράττουσιν ἀφόβως τὸ καθήκον των, ἐκτελοῦσιν ὅτι ἡ συνείδησις ἐπιτάττει, χωρὶς οὐδὲν καὶ οὐδένα νὰ φοβῶνται, διότι εἶνε βέβαιοι περὶ τοῦ τελικοῦ θριάμβου τῆς ἀρετῆς, περὶ τῆς δικαιοσύνης νίκης τοῦ δικαίου, καὶ πληρεῖς ἰλαρότητος ὑφίστανται καρτερικῶς καὶ γαληνιαῶς τὰ πάντα, καὶ πολιτεύονται οὕτω· διότι εἶνε πλήρως πεπεισμένοι, ὅτι ὁ Θεὸς παρίσταιται ἀοράτως μετ' αὐτῶν, ὅτι ἡ δικαιοσύνη του τοῦς

ἐνισχύει, καὶ οἱ μετ' αὐτῶν τάσσεται καὶ αὐτὴ ἐνοχος καὶ τρέμουσα συνείδησις τῶν κρατούντων καὶ ἰσχυρῶν τῆς ἡμέρας.

Τὴν ὑψηλὴν καὶ παρήγορον ταύτην ἀλήθειαν καὶ τὰ διδάγματα, ὧν τόσην ἔχομεν ἀνάγκην εἶπερ ποτε ἄλλοτε τὴν σήμερον, ἵνα ἐννοήσωμεν, θέλομεν ἀφιερῶσιν τὴν παροῦσαν μελέτην μας εἰς τὴν ἐρμηνείαν τοῦ πρώτου μέρους τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου, διότι τὸ δεύτερον μέρος, τὸ ἀφορῶν εἰς τὰς Μυροφόρους γυναῖκας, τῶν ὁποίων σήμερον ἐορτάζομεν τὴν ἀνάμνησιν, καίτοι λαλεῖ περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως, χρῆζει ἰδιαιτέρας μελέτης, ἵνα ἐπαρκῶς κατανοηθῇ. Τὸ δεύτερον μέρος λαλεῖ περὶ τοῦ πῶς ἀγρύπνως καὶ ἀσφαλῶς ἐφρουρεῖτο ὁ ζωοδόχος τάφος τοῦ Κυρίου ὑπὸ ἰσχυρᾶς φρουρᾶς στρατιωτῶν, πῶς αἱ σφραγίδες αἱ ἐπίσημοι τοῦ Μεγ. Συνεδρίου εἶχον ἐπιτεθῆ ἐπὶ τοῦ μνημείου καὶ λίθος μέγας ἐκυλίσθη ἐπ' αὐτοῦ, ἵνα μὴ ἐξέλθωσιν αἱ ἐκεῖ τεθαμμένα νεαὶ ἰδέαι, πῶς οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ πλησιάσῃ πρὸς τὸν τάφον καὶ μόναι αὐταὶ αἱ μυροφόροι γυναῖκες, διαψεύδουσαι τὴν ἀποδιδομένην εἰς τὸ φύλλον των δειλίαν, βαρὺ φέρουσαι τὸ πένθος ἐν τῇ ἀτρομῆτι ψυχῆ των, καταφανῆ δὲ τὰ ἴχνη τῶν κοπετῶν καὶ τῶν δακρύων ἐπὶ τοῦ προσώπου των, ἐξέρχονται ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυ-

κτὸς ἔξω τῶν τειχῶν τῆς Ἱερουσαλήμ, καὶ μὲ σταθερὸν πόδα διευθύνονται πρὸς τὸ μνημεῖον τοῦ Ἰησοῦ πλήρεις θάρρους καὶ τόλμης, τὴν ὁποῖαν ἐμπνέει ἡ συναίσθησις τῆς ἀθωότητος, τῆς ἀρετῆς, τῆς ἐπιτελέσεως ἔργου θεαρέστου καὶ ὑψίστου καὶ ἱερωτάτου καθήκοντος πρὸς τὸν Θεόν.

Τὸ πρῶτον τοῦτο μέρος τοῦ Εὐαγγελίου ἀρχεται ὧδε: «Τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ, ἔλθων Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, εὐσχήμων βουλευτής... τολμήσας εἰσῆλθε πρὸς Πιλάτον καὶ ἤτήσαστο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ». Ποῖος ἦτον ἐκεῖνος ὁ καιρὸς, ὅτε γίνονται ταῦτα εἶνε ἀνάγκη νὰ σημειωθῇ: Ἦτο ἡ ἡμέρα ἐκεῖνη ἡ φοβερά, ὁ καιρὸς ἐκεῖνος ὁ μοναδικὸς ἐν τῇ ἱστορίᾳ, ὅποτε ὁ Ἰησοῦς κρεμάνοις ἐπὶ ξύλου, ὑψίστατο τὴν σκληροτάτην καὶ φρικωδεστάτην τῶν ῥωμαϊκῶν ποινῶν, τὴν σταύρωσιν, εἰς ἣν τὸ ἔθνος του κατεδίκασεν αὐτόν.

Ὁ ὄχλος καὶ οἱ παραπορευόμενοι μανιωδῶς ἐβλασφήμουν καὶ ὕβριζον τὸν ἐσταυρωμένον, καὶ ὠργιάζον κάτωθεν τοῦ σταυροῦ, κινούντες τὰς κεφαλὰς καὶ λέγοντες τὸ «οὐά, οὐά ὁ καταλύων τὸν Ναόν». «Ὅλοι οἱ μαθηταὶ παταχθέντος τοῦ ποιμένου διεσκορπίσθησαν τρέμοντες ὡς δειλά καὶ περιφοβα πρόβατα καὶ ἐφυγον καὶ ἐκρύβησαν» ὁ δὲ τολμήσας νὰ παρακολουθήσῃ τὸν Ἰησοῦν εἰς

τὰς ἐσχάτας τῆς ἀγωνίας του σιγμᾶς, ὁ Πέτρος, καὶ τὸν ἠρώτηθη... Φρίκη καὶ τρόμος ἐβασίλευε καὶ περὶ αὐτὸ τὸ νεκρὸν σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.

Οὐδὲ τὸν νεκρὸν τοῦ Ἰησοῦ ἐτόλμα τις νὰ ζητήσῃ, ἵνα ἀποδώσῃ εἰς αὐτὸν τὴν ὀφειλομένην ἐσχάτην πρὸς τοὺς νεκροὺς εὐλάβειαν καὶ τιμὴν, διότι ὅστις θὰ ἐτόλμα τοιοῦτόν τι ἐν μέσῳ ἐκείνης τῆς περιφανοῦς μανίας καὶ τῆς φρενηϊώδους λύσσης τοῦ ἀστάτου ὄχλου καὶ τῶν τυφλῶν Φαρισαίων, ἔπρεπε νὰ σκεφθῆ καλῶς καὶ νὰ σταθμίσῃ ἐπακριβῶς τὰ δεινὰ δι' αὐτὸν ἐπακολουθήματα τῆς τόλμης του ταύτης.

Οἱ ἀνδροφόνοι καὶ λησταί, ὡς καὶ ὁ Βαραββᾶς αὐτός, καὶ ζῶντες εὐρισκόν χάριν, καὶ τεθνεῶτες θὰ ἐτύγχανον περιποιήσεων, ἀλλὰ διὰ τὸν ἀιμαμάριτον υἱὸν τῆς Παρθένου, τὸν γλυκύτατον Ἰησοῦν, καὶ ζῶντα καὶ τεθνεῶτα τρέμουσι καὶ αὐτοὶ οἱ πλέον ἐπιστήθιοι φίλοι του ν' ἀποδώσωσιν εἰς αὐτὸν καὶ τὴν ἐλαχίστην περικοίησιν.

Ἐγκαταλελειμμένος παρὰ πάντων ὁ Ἰησοῦς ἢ θὰ ἔμενεν ἐκτεθειμένος ἐπὶ τοῦ σταυροῦ μέχρι οὗ κατέτριγον αὐτὸν τὰ ὄρνεα, ἢ ἐπέρχετο ἡ σῆψις καὶ ἀποσύνθεσις, ὡς ἦτο ἔθος παρὰ Ῥωμαίους διὰ τοὺς ἐσταυρωμένους ἢ τηρουμένων τῶν παρ' Ἰουδαίους ἐντολῶν τοῦ Δευτερονομίου,

κατὰ τὰς ὁποίας καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἐσταυρωμένους ἐγκληματίας ἔπρεπε νὰ δίδωται ταφή, θὰ κατεβιάζετο μὲν ἀπὸ τοῦ Σταυροῦ, ἵνα ταφῆ, ἀλλὰ θὰ ἐρρίπτετο ἕως εἰς τὸν πρῶτον τυχόντα λάκκον διὰ τῶν βεβήλων χειρῶν τῶν ἀγρίων ῥωμαίων στρατιωτῶν καὶ τῶν φαύλων ὑπηρετῶν τῶν Ἀρχιερέων, οἵτινες καὶ αὐτὸν τὸν νεκρὸν τοῦ Ἰησοῦ θὰ ἐνύβριζον ἐν τῷ τάφῳ του.

Ἄλλ' ὁ περὶ πάντων σοφῶς προνοῶν Θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ, ἐφρόντισεν ἵνα χεῖρες ὅσαι καὶ ἀγναί πιστοῦ, δικαίου, ἀγαθοῦ καὶ εὐσχήμονος Βουλευτοῦ ἀποδώσωσι τὸ ὑστατον τοῦτο χρέος τῆς κηδείας καὶ τῆς ταφῆς πρὸς τὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου, ὅστις οὕτως ἐν ᾧ ἀπέθανεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ὡς κακοῦργος κατετέθη ἐν μνημείῳ καινῷ καὶ ἐτάφη ὡς Βασιλεὺς ἐνέπνευσεν εἰς τὸν Ἰωσήφ τὴν ὑψηλοτάτην ἔμπνευσιν νὰ τολμήσῃ καὶ εἰσέλθῃ πρὸς Πιλάτον καὶ ζητήσῃ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, «τολμήσας εἰσῆλθε πρὸς Πιλάτον καὶ ἠτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ».

Ἡ τόλμη αὕτη τοῦ Ἰωσήφ εἶνε, ὡς προελεγόμεν, ἀξία πολλῆς προσοχῆς, διότι οἱ κατέχοντες δημοσία καὶ μεγάλα ἀξιώματα, οἱ πλοῦστοι, οἱ μεγάλοι, οἱ διαχειριζόμενοι περιφανεῖς θέσεις καὶ ἐν γένει οἱ πολιτευόμενοι εἶνε ἴαν ἐπιφυλακτικοί, εἶνε πάντοτε σχε-

δὸν κατὰ κανόνα εἴτε ἀληθῶς εἴτε ὑποκριτικῶς φίλοι τῶν πολιτικῶν καθεστῶτων, ἀποφεύγουσι ν' ἀνακινῶσι ζητήματα, δὲν τολμῶσι νὰ ἐκτεθῶσιν εἰς κινδύνους, ὅταν μάλιστα συμβαίη ὡς τότε περὶ τὸν Ἰησοῦν, ἀφ' ἐνὸς μὲν ἢ ἀνάνδρος σπεῖρα τῶν κατηγορῶν καὶ ἐχθρῶν τῆς ἀληθείας, τῶν συκοφαντῶν τῆς ἀρετῆς, νὰ καραδοκῆ, νὰ συκοφαντήσῃ καὶ σκευωρήσῃ καὶ κηρύξῃ ἀποσυναγωγῶς τοὺς ἐναντιομένους εἰς τὰ πονηρὰ τῆς βουλευμάτων εὐσυνειδήτους καὶ χρηστοὺς ἀνθρώπους, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὁ ἄστατος καὶ μαρὸς ὄχλος μαίνηται καὶ ζητῆ θύματα καὶ θεάματα ἀποτρόπαια διὰ τὰ αἰσχρὰ πάθη του.

Ὁ εὐσχήμων οὗτος καὶ σεμνὸς Βουλευτὴς, ὁ ἀγαθὸς καὶ δίκαιος, ὁ ἀνθρώπος τῆς ἀρετῆς καὶ τοῦ καθήκοντος ὁ Ἰωσήφ ὠπλίσθη διὰ τῆς τόλμης ἐκείνης, ἥτις εἶνε κτήμα καὶ προσὸν τῶν προνομιούχων ἀνθρώπων, τῶν εὐγενῶν φύσεων, τῶν τετιμημένων χαρακτῆρων· ἀψηφει πάντα κίνδυνον, καὶ ἀφ' οὗ ματαίως ἠγωνίσθη ἐν τῷ μεγάλῳ Συνοδρίῳ, τῇ Βουλῇ τῶν Ἰουδαίων, νὰ σώσῃ ἀπὸ τῆς ἀδίκου θανατικῆς καταδίκης τὸν Ἰησοῦν, καὶ δὲν τὸ κατώρθωσεν, ἐθεώρησε τώρα ὑπιστον χρέος του ἐπὶ κινδύνῳ ν' ἀπολέσῃ τὴν εὐνοίαν τῶν ἰσχυρῶν τῆς ἡμέρας, τῶν συναδέλφων του Βουλευτῶν, τῶν ἀπηνῶν ἐκείνων

Γραμματέων καὶ Φαρισαίων, καὶ νὰ πέσῃ εἰς τὴν δυσμένειαν τῆς σκληρᾶς ἐξουσίας τῶν Ῥωμαίων, ὑπὸ τὴν σιδηρᾶν πίεσιν τῶν ὁποίων ἐδοῦλεον στενάζοντες τότε οἱ Ἰουδαῖοι, ἐπὶ προφανεστάτῳ κινδύνῳ ν' ἀπολέσῃ τὴν ἐν τῇ Βουλῇ θέσιν του, τὰ ἀξιώματα καὶ τὰς τιμὰς τῆς καὶ ὅλας τὰς εὐαρέστους καὶ ἐπικερδεῖς σχέσεις του, «τολμήσας νὰ εἰσέλθῃ πρὸς Πιλάτον καὶ ἠτήσητο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ».

Ἴνα ἐννοήσωμεν τὸ μέγεθος τῆς θυσίας καὶ ἀρετῆς τοῦ μεγαλοψύχου καὶ τολμηροῦ τούτου βουλευτοῦ, ἃς σκεφθῶμεν ὅπου οὐκ ἀναμέσον ἡμῶν δυνάμεθα νὰ εὕρωμεν σήμερον ἐτοίμους νὰ διψοκινδυνεύσωσι τὰς θέσεις των, τὰ ἀξιώματά των, τὴν κοινωνικὴν των ὑπόληψιν, τὸν πλοῦτον, τὴν ζωὴν των αὐτὴν ὑπὲρ τοῦ σταυρουμένου καθ' ἡμέραν Ἔθνους μας, ὑπὲρ τῆς προασπίσεως τῶν αἰωνίων καὶ ἀπαραγρόπτων δικαίων του, ἢ ὑπὲρ τοῦ δικαίου, ἢ ὑπὲρ τῆς ἀληθείας, τῆς ἀρετῆς καὶ τοῦ καθήκοντος; Δὲν θέλω νὰ τὸ ἐκστομίσω, ὅμως αἰσχυρόμενος τὸ λέγω ὅτι πολλοὶ τὴν σήμερον παρ' ἡμῖν, ἵνα μὴ εἶπω οἱ πλεῖστοι, εἶνε ἀγενεῖς καὶ δειλοὶ καὶ δὲν ἔχουσι τὸ πρὸς τὴν ἀρετὴν θάρρος καὶ τὴν εὐτολίμian· δίκην δούλων φοβοῦνται μόνον τὴν τιμωρίαν, τὸ ἱερὸν πῦρ τοῦ καθήκοντος καὶ τοῦ ἀγνοῦ ἐνθου-

ασμοῦ ἀκόμη δὲν ἀνέφλεξε τὰς καρδίας καὶ τὰ σπλάγχνα τῶν πολλῶν, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἔχουσι τὴν γεναιότητα νὰ θέτωσιν ὑπεράνω τῶν εὐτελῶν κοσμικῶν ἀγαθῶν τῆς ἡσυχίας καὶ ἀνέσεως, τῆς ἡσυχίας καὶ φιλοζωίας, τοῦ πλούτου καὶ τῶν ἀξιομάτων τὴν αἰωνίαν ἀλήθειαν, τὴν αὐστηρὰν δικαιοσύνην, τὴν πολύμοχθον ἀρετὴν, καὶ τὸ ἐπιτακτικὸν διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ συνόλου καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τῶν ἀπογόνων ἱερώτατον καθήκον, πρὸ τῆς αὐστηρᾶς καὶ ἀδυσωπότητος ἀξιώσεως τοῦ ὁποῦοι θὰ ὑποχωρήσῃ ἐπὶ τέλους ἡ βία, ἡ αὐθαιρέσια, ἡ τυραννία καὶ ὁ δεσποτισμός, ὡς ἐνώπιον τῆς τόλμης τοῦ Ἰωσήφ ἔκλινε γόνυ καὶ αὐτὸς ὁ Πιλάτος καὶ ἐπὶ τέλους ἐκὼν ἄκων ἠναγκάσθη νὰ μὴ ἀρνηθῇ τὴν χάριν τοῦ νὰ παραδώσῃ τὸν νεκρὸν ἐνδὸς πολιτικοῦ καταδίκου, ἐνδὸς στασιαστοῦ κατὰ τῶν καθεστιωτῶν, ὡς ἐσυκοφάντησαν καὶ ἐχαρκατήρισαν τὸν ἄθῶον καὶ ἀναμάρτητον Ἰησοῦν οἱ κατάπτυστοι κατηγοροὶ του, εἰπόντες εἰς τὸν Πιλάτον «τοῦτον εὐρομεν πρῶτον διαστρέφοντα τὸ ἔθνος, δεύτερον κωλύοντα φόρους Καίσαρι διδόναι, καὶ τρίτον λέγοντα εαυτὸν βασιλεῖα εἶναι».

Ὁ Πιλάτος ἐνέδωκε καὶ διέταξεν, ἵνα λάβῃ καὶ κηδεύσῃ, ὡς θέλει, ὁ Ἰωσήφ τὸ νεκρὸν πανάγιον ἐκεῖνο καὶ θεῖον λείψανον τοῦ ἐσταυρωμένου.

Μόνον προσθέτει τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον «ὁ δὲ Πιλάτος ἐθαύμασεν, εἰ ἤδη τέθνηκεν». Ὁ Πιλάτος ἐγνωρίζεν ἐκ μακρᾶς πείρας ὅτι οἱ κατάδικοι ἔμενον ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ζῶντες καὶ δεινῶς βασανιζόμενοι ἐκ τῶν ἀλγηδόνων συνήθως μὲν περὶ τὰς 12 ὥρας, πολλάκις ὅμως καὶ 24 καὶ 36 ὥρας, καὶ σπανιώτατα καὶ ἐπὶ 48—60 ὥρας οἱ πολὺ ἰσχυρὰν τὴν κρᾶσιν ἔχοντες κατάδικοι.

Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς καὶ φύσει ὦν λίαν λεπτῆς καὶ εὐαίσθητου κρᾶσεως, καὶ ἐκ τῶν σωματικῶν ἀλγηδόνων καὶ ἐκ τῶν ἠθικῶν βασάνων τέλεον ἐξηνητημένος, δὲν ἠδυνήθη νὰ διατηρηθῇ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ περισσότερο τῶν τριῶν ὥρῶν. Περὶ τούτου ἰδιοῖς ὄμμασι πεισθεὶς ὁ Ἰωσήφ, καὶ βλέπων πλησιάζουσαν τὴν δύσιν τῆς ἡμέρας τῆς Παρασκευῆς, λαμβάνων δὲ ὑπ' ὄψιν οἱ μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου οἱ νεκροὶ δὲν ἐκηδεύοντο, τὴν δὲ ἐπαύριον ἦτο μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκεῖνη τοῦ Σαββάτου, διότι ἦτο καὶ Σάββατον καὶ Πάσχα τῶν Ἰουδαίων, προέβη εἰς τὸ τολμηρὸν του διάβημα παρὰ τῷ Πιλάτῳ τῷ Ἡγεμόνι. Ὁ Πιλάτος μετεκαλέσατο ἀμέσως τὸν ἐπὶ τῆς θανατικῆς ἐκτελέσεως ἀρμόδιον ὑπάλληλον, ὅστις ἦτο ὁ Ἐκατόνταρχος, καὶ ἐπηρώτησεν ἂν πράγματι ἐξέπνευσεν ὁ ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ κρεμασθεὶς Ἰησοῦς· βεβαιωθεὶς δὲ οἱ ἐξέ-

πνευσεν, «ἐδωρήσατο τὸ σῶμα τῷ Ἰωσήφ».

Ὡς τῆς μεγάλης ἐπιτυχίας καὶ εὐτυχίας τοῦ Ἰωσήφ! ἠξιώθη νὰ λάβῃ ὡς δῶρον αὐτὸ τὸ θεανδρικὸν σῶμα τοῦ Κυρίου. Ὡς τοῦ πρωτοφανοῦς καὶ ἀνεπίστου δῶρου! Ὡς τοῦ μοναδικοῦ θριάμβου τῆς τὰ πάντα τολμῶσης πίστεως καὶ ἀγάπης!

Ὡς φαίνεται, ὁ σκληρὸς καὶ οἰκτρὸς σταυρικὸς θάνατος τοῦ Ἰησοῦ πολὺ συνετέλεσε ν' ἀναπτυχθῇ τὸ θάρρος τοῦτο καὶ ἡ ἰσχυρὰ αὐτὴ ἀγάπη τοῦ Ἰωσήφ, ὡστε ὄχι πλέον κρυφίως, ἀλλὰ δημοσίᾳ ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου, καὶ μετὰ παρηγορίας κηρύττει εαυτὸν ὁπαδὸν τοῦ ἐσταυρωμένου, ἐξέρχεται τῆς ἐπιφυλακτικότητος καὶ φανερώς καὶ ἐμπράκτως διαδηλοῖ τὰ αἰσθήματα τῆς πρὸς τὸν νεκρὸν τοῦ Ἰησοῦ ἀφοσιώσεως καὶ λατρείας του.

Καὶ ἀγοράσας σινδῶνα καὶ καθελῶν αὐτὸν ἐνέειλησε εἰς σινδῶνι καὶ κατέθηκεν ἐν μνημείῳ, ὃ ἦν λελατομημένον ἐκ πέτρας καὶ προσεκύλισε λίθον μέγαν ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου. Οἱ Ἰουδαῖοι ἐθεώρουν ὑψιστον ἱερὸν ἔργον τὸν ἐνταφιασμὸν τῶν νεκρῶν, ἐκήδεον δὲ τοὺς νεκροὺς πρὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου, ἀφ' οὗ ἔλθουσαν τὸ νεκρὸν σῶμα, εἶτα δὲ ἤλειπον δι' ἀρωμάτων, ἅτινα ἔχουσι τὴν ιδιότητα νὰ διατηρῶσιν ἀσημίαν καὶ δὲν ἐπιτρέπουσι

τὴν ταχεῖαν φθορὰν τῶν νεκρῶν σωμάτων. Τὴν θεάρεστον ταύτην περᾶξιν τῆς δι' ἀρωμάτων ἐπαλείψεως καὶ τοῦ σώματος καὶ τοῦ τάφου τοῦ Κυρίου ἀνέλαβε καὶ ἐξετέλεσεν ὁ ἄλλος ἐπίσης βουλευτῆς, λαβὼν καὶ αὐτὸς θάρρος καὶ φανερώς ἀποκαλυφθεὶς τότε κρύφιος ὢν ἀχρι τῆς σιγῆς ἐκείνης μαθητῆς τοῦ Ἰησοῦ ὁ Νικόδημος, ὅστις ἤλθε κομίζων χυμοὺς ἀρωματικῶν φυτῶν καὶ ξύλων σμύρνης καὶ ἀλόης ὡσεὶ λίτρας ἑκατόν, προωρισμένας ἀφ' ἐνδὸς μὲν νὰ πληρωθῇ ἡ σινδὼν, ἀφ' ἐτέρου δὲ ν' ἀπολυμανθῇ καὶ μυρισθῇ ὁ τάφος, ὅστις ἔμελλε νὰ δεχθῇ τὸ θεοδόχον σῶμα.

Καὶ νῦν ἅς φαντασθῶμεν κατέναντι τοῦ λόφου τοῦ Γολγοθᾶ τὸν κήπον τοῦ Ἰωσήφ ἐν τῷ κήπῳ βράχον ἐν τῷ βράχῳ μικρὸν τεχνητὸν λελαξευμένον σπηλαιον χθαμαλὴν καὶ στενὴν εἴσοδον καὶ θύραν ἅμα τῇ εἰσόδῳ μνημείου ἐν εἰδεί λιθίνης στρωμνῆς, τοσοῦτου πλάτους καὶ μήκους, ὅσον ἀπηγγεῖτο πρὸς τοποθέτησιν ἐνδὸς σώματος, καὶ ἐμπροσθεν τῆς στρωμνῆς αὐτῆς διάστημα χώρου τοσοῦτου, ὅσον ἦτο ἀναγκαῖον νὰ περιλάβῃ τοὺς αἶροντας τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ δύο μαθηταὶ καὶ ἅς παρακολουθῶσιν τὸν Ἰωσήφ καὶ τὸν Νικόδημον, οἵτινες πλήρεις θάρρους ἐν μέσῳ τῆς γενικῆς φοβικῆς καὶ τοῦ τρόμου, ὅστις κατὰ τὴν ἡμέ-

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΔΟΣ

ραν ἐκείνην ἐβασίλευε καθ' ὄλην τὴν Ἱερουσαλήμ ἀναβαίνουσιν ἐπὶ τοῦ λόφου τοῦ φρικτοῦ Γολγοθᾶ, καταβιβάζουσιν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου, λαμβάνουσιν αὐτὸ ἐπὶ τῶν ὤμων των, καὶ φέροντες τὸν πολυτιμώτατον τοῦτον θησαυρὸν διευθύνονται πρὸς τὸν οὐράνιον ἐπὶ γῆς ἐκείνον τόπον, πρὸς τὸν ἐν τῷ κήπῳ ἐκείνῳ βράχον, πρὸς τὴν λιθίνην ἐκείνην στρωμνὴν, πρὸς τὸ ζωηφόρον καὶ παραδείσου ὠραιότερον ἐκεῖνο μνημεῖον, πρὸς τὸν πάσης βασιλικῆς παστάδος λαμπρότερον ἐκεῖνον τάφον, καὶ ἐκεῖ ἐνταφιάζουσι τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου, καὶ ἐξερχόμενοι κυλίσουσι λίθον μέγαν πρὸς τὴν μικρὰν θύραν τοῦ μνημείου, ἵνα μὲν ὑπὸ θηρίων ἢ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τοῦ Ἰησοῦ βεβηλωθῆ ὁ τάφος καὶ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.

Ὡ! ὅπόσον εἶναι ἀξιοθαύματος αὐτὴ ἡ τόλμη τοῦ Ἰωσήφ καὶ τοῦ Νικοδήμου, οἵτινες ἀξιοῦνται δι' αὐτῆς νὰ ἐπιτελῶσι τὸ ὑψιστον καὶ ἱερώτατον χρέος, ὅπερ ἀνθρώπων γηγενεῖς ἐπετέλεσαν ποτε ἐπὶ τῆς γῆς, ἀφ' οἷου ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι ἐπ' αὐτῆς! Ὡ! ὅπόσον μέγιστον καὶ κάλλιστον εἶνε τὸ ἀντιλούμενον ἐκ τοῦ παραδείγματος τούτου διδάγ-

μα τοῦ θάρρους πρὸς τὴν ἀρετὴν, τῆς εὐτολμίας πρὸς ἐπιτέλειαν τοῦ καθήκοντος εἴτε τοῦτο ἀφορᾷ εἰς τὸν Θεόν. εἴτε τοῦτο ἀφορᾷ εἰς τὸν πλησίον! Ὡ! ὅπόσον εἶνε εὐδαίμονες οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ ἔθνη, ὅσοι ἔμαθον διὰ τὸ Θεὸς πάντοτε παρίσταται βοηθὸς καὶ παραστάτης τῶν τοληρῶν καὶ εὐγενῶν ψυχῶν ἐν μέσῳ καὶ αὐτῶν τῶν δεινοτάτων καὶ σκοτεινοτάτων περιστάσεων τοῦ βίου, οἱ εὐλογεῖ τοὺς κόπους καὶ τοὺς μόχθους τῶν μεγαθύμων καὶ συνειῶν, καὶ στεφανώνει ἐπὶ τέλους διὰ τοῦ ἀμαρτανίου τῆς δόξης στεφάνου τοὺς ὑπὲρ τῆς ἀρετῆς, ὑπὲρ τοῦ δικαίου, ὑπὲρ τῆς ἀληθείας, ὑπὲρ τοῦ καθήκοντος, ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ Χριστοῦ, ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς πατρίδος, ὑπὲρ τῆς ὑπηρεσίας τῆς ἀνθρωπότητος καταφρονοῦντας πάντα κίνδυνον, ὑφιστάμενους πᾶσαν θυσίαν, καὶ ἐν αὐταπαρνήσει καὶ αὐτοθυσίᾳ ὑπηρετοῦντας τὰ ὑψηλὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ ἰδεώδη, τὰ ἰδεώδη ἐκεῖνα, ἅτινα μόνον ἀποτελοῦσι καὶ παραγοῦσι πᾶν ὅ,τι ἔξοχον καὶ κάλλιστον καὶ ποθεινότατον ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ὁ σύγχροτος πολιτισμὸς ὄλων τῶν προηγμένων λαῶν!

† Ὁ Σμῆρτης ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΘΕΙΟΥ ΚΗΡΥΓΜΑΤΟΣ

Ἄθριον Κυριακὴν 8 Ἀπριλίου οἱ ἱεροκλήρικες τῆς θρησκευτικῆς Ἀδελφότητος «Βδομάδας» θὰ κηρύξουσιν ὡς ἑξῆς:

Ὁ ἱερολογ. κ. Γε. Ὁσφρανίδης π. μ. ἐν τῷ ἱερῷ ναφ̄ Εὐαγγελιστρίας (Βουτζᾶ).

Ὁ ἱερολογ. κ. Γ. Πασχάλης π. μ. καὶ μ. μ. ἐν τῷ ἱ. ναφ̄ Μαρνησίας.

Ὁ ἀλλόγ. κ. Π. Κατσιναβάκης π. μ. ἐν τῷ ἱερῷ ναφ̄ ἁγ. Ἀναργύρων, μ. μ. ἐξ ἐν

τῆ σχολῆ ἁγ. Δημητρίου.

Ὁ ἀλλόγ. κ. Ἀνδρ. Κουρηνίδης 1. μ. ἐν τῇ σχολῇ ἁγ. Τρύφωνος.

Πρὸς τούτοις σήμερον Σάββατον περὶ ὧραν 11—12 π. μ. θὰ ἐρμηνεύσῃσι τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον τῆς αἰθρίας εἰς ἐπήκουον πάντων τῶν μαθητῶν ὁ μὲν ἱερολογ. κ. Γρ. Ὁσφρανίδης ἐν τῷ Καταστήματι τῆς ἀγαθοεργεῖας Ἀδελφότητος τῶν Κυριῶν, ὁ δὲ ἀλλόγ. κ. Π. Κατσιναβάκης ἐν τῇ σχολῇ ἁγ. Νικολάου.

Οἱ ἄνθρωποι τοῦ πνεύματος δὲν παραδέχονται πραγματικὸν ὄλικὸν γνώσεως, καθαρᾶς ἀληθείας. Ἄνδρες χρησιμοῦντες ὡς ἀντιπρόσωποι τῆς πνευματικῆς ζωῆς ἤθύναντο μετὰ πλήρους εὐσυνειδήσεως νὰ λέγῳσιν «ἐν εἰς ἔτι οὐδὲν οἶδα». Τὸ ἐγγηράσαν καὶ πᾶσαν ἐλπίδα ἐν ἐκωτῆ ἀπολέσαν Ἑλληνικὸν καὶ Ῥωμαϊκὸν πνεῦμα, δὲν παρεῖχε πλέον ἐλπίδας π. οἴδου, ἢ πνευματικῆς ζωῆς αὐτοῦ παρεῖχεν εἰκόνα βραδέως μαρμασμοῦ καὶ ἀπονεκρώσεως. Ἡ εἰδασκαλία ζωῆς τοῦ Χριστοῦ ἔβωκε τὴν ἀνθρωπότητα: τὴν ἀλήθειαν καὶ ἐχρησίμευσε συνόμα ὡς ζωηφόρος δύναμις διὰ τὴν ἐκπνεύσαν εἰσάνογ. Ἡ ἀλήθεια αὕτη, ἢ ὑπὸ τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐθεθεῖσα, ὑπῆξε ἢ ζύμη ἐκείνη, ἣτις ἀνεμιχθεῖσα εἰς τρία σάτα ἀλεύρου παρήγαγε ζύμωσιν καὶ προὐκάλεσε ταχεῖαν ἀνώψωσιν τῆς ἀνεμιχθείσης ζύμης.

Ἡ νέα εἰδασκαλία ἐξηπλώθη μὲν νὰ σημαντικῆς ταχύτητος ἀνὰ τὸν κόσμον καὶ πανταχοῦ διεσκόρπισε κεφάλαια γνώσεως μονίμου, ὁματιβλήτου, οὐδέποτε ἀποδαλλούσης τὴν ἀξίαν αὐτῆς. Δὲν ἐγένετο ἀντικατάστασι: μᾶς εἰδασκαλίας εἰς ἀλήθης, οὕτε διαρκὸς ἐπιμορφίας καὶ καταστροφῆς, οὕτε ἀληθῆς ἐκείνου ὅπερ ἐπιθεβαῖοται νῦν, ἢ ἱστορία δὲ τῆς ἀνθρωπίνης διανοήσεως ἐν τῇ χριστιανισμῶ ἔπαυσε νὰ ὑπενθυμίζῃ τὴν Σισύφειον ἐκείνην ἐργασίαν, πρὸς τὴν ὅποιαν ὁμοίωζεν ἢ ψαλινδρομικὴ ἐργασία τῶν φιλοσόφων τῆς ἀρχαίας περιόδου, μὴ δημιουργησάντων οὐδὲν μόνιμον σύστημα. Ἐν τῇ

συνειδήσει τῆς κοινωνίας, παραδειχθείσης τὴν διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ, μο ἴμως ἔχει ριζωθῆ ἢ ἀλήθεια, ἢ ἐκ τῶν οὐρανῶν κομισθεῖσα, ἣτις ἐν τῇ διελεύσει τῶν χρόνων διεσαφηνίσθη ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον καὶ διεφώτισεν εὐρυτέρας σφαίρας.

Ὅταν ἔθνη τινὰ ἐδέχοντο τὸν Χριστιανισμὸν, πάρευτα ἐν αὐτοῖς ἐξεγείροντο καὶ ἀνέζω, πνευματικὰ παραγωγικὰ καὶ δυναμικὰ ἐνεφανίζοντο μεγαλοπρεπῆ, κινεῖσαι τὴν κοινωνίαν πρὸς τὰ ἐμπρός. Ριζῶντες ἐν βλέμμα εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν εὐρωπαϊκῶν λαῶν. Πάντες οὗτοι οἱ λαοὶ εὐρίσκοντο εἰς ἀγρίαν κατάστασιν, ἐφ' ἧσον ἐξηκολούθουν εὐρισκόμενοι ἐν τῇ πλάνῃ τῆς εἰδωλολατρίας, ἀλλ' ὡς ἔπεσον ἐπ' αὐτῶν ἢ ἀκτίς τοῦ Χριστιανισμοῦ, τὰ ἔθνη ταῦτα οἶονε ἢ γέρθησαν ἐκ τοῦ ὕπνου καὶ κατεῖχθησαν εἰς τὰς τάξεις τῶν πεπολιτισμένων ἱστορικῶν λαῶν καὶ ταχέως ἠκολούθησαν τὰς βαθμίδας τῆς ἀναπτύξεως. Ἐν τῷ Χριστιανισμῶ ἀνεφάνη ἐν αὐτοῖς ἢ παιδεία καὶ τὰ γράμματα: μετὰ τὸ Χριστιανισμῶ εἰσεκομίσθησαν τὰ πρῶτα σπέρματα τῆς πνευματικῆς ἀναπτύξεως καὶ γνώσεως, διὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ πανταχοῦ ἐτέθησαν αἱ πρῶται βάσεις τοῦ πολιτισμοῦ. Γενικῶς δὲ εἶπεν, οἱ λαοὶ ἴσταντο καὶ ἴστανται μακρὰν πρὸς ἱστορικῆς κινήσεως, μακρὰν πάσης πνευματικῆς προόδου, ἐφ' ἧσον δὲν δέχονταν τὴν διαφωτιστικὴν διδασκαλίαν τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Αἱ σλαβικαὶ καὶ γερμανικαὶ φυ-

λαι τὴν ἀρχὴν τῆς ἑαυτῶν πολιτικῆς ὑπάρξεως ἀνάγουσιν εἰς τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἀνεφάνησαν εἰς αὐτὰς οἱ κήρυκες τοῦ Εὐαγγελίου, οἵτινες ἔδωκαν αὐτοῖς τὸ ἀλφάβητον, μετέφρασαν εἰς τὴν γλῶσσαν αὐτῶν τὰ σπουδαιότατα βιβλία καὶ ἐξήγειραν ἐν αὐτοῖς τὸ πνευματικὸν ἐνδιαφέρον. Ἡ σύγχρονος ἐπιστήμη ἀνεπτύχθη καὶ ἀπεμακρύνθη τῆς πηγῆς ἐκείνης τῆς γνώσεως, ἣτις ἐμπερικλείεται ἐν τῷ Χριστιανισμῷ. Ἡ ἐπιστήμη αὕτη ἐν τῷ προσώπῳ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς ἀρνητικῆς ὕλιστικῆς τάσεως, ἀρνείται πᾶσαν ἀλληλεγγύην πρὸς τὸν Χριστιανισμόν. Ἀλλὰ εἰς τὰς ἀκρότητας αὐτῆς ἡ ἐπιστήμη αὕτη εἶναι προῖον, εἰ καὶ ἀπομεμακρυσμένον, τῆς ὠθησεως ἐκείνης τῆς δοθεως ὑπὸ τοῦ Χριστιανισμοῦ εἰς τὴν πνευματικὴν ζωὴν τῶν λαῶν. Ἡ βίβλα αὐτῆς εὐρίσκεται ἐν ταῖς πνευματικαῖς ἐκείναις τάσεσιν, αἵτινες ἀρχικῶς ἀνεψύσαν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ εὐρέθησαν ὑπὸ τὴν χειραγωγίαν καὶ τὴν σκέπην τῆς Ἐκκλησίας. Ἐὰν δὲν ἐξήγειρεν ὁ Χριστιανισμὸς τὴν πνευματικὴν ταύτην προαγωγὴν τῶν ἔθνῶν, ταῦτα δὲν θὰ ἐδημιούργουν ἑαυτοῖς οὐδεμίαν ἐπιστήμην καὶ θὰ ἔζων ἐν ἀμαθείᾳ, ἀνεργασίας καὶ διανοητικῶν προβλημάτων, καθὼς ζῶσι νῦν φυλαί, μέχρι τῶν ὁποίων ἀκόμη δὲν διεδόθη ὁ λόγος τῆς ζωογόνου Χριστιανικῆς πίστεως. Ἀληθῶς σήμερον οὐδὲν ὑπάρχει κοινὸν μεταξὺ τῆς Χριστιανικῆς διδασκαλίας καὶ τῶν τολμηρῶν ὑποθέσεων τῆς αὐτοπειθειῆς ἐπιστήμης ἐτοιμῆς ἐνίστε νὰ καταπατήσῃ διὰ τῶν ποδῶν τὸν Χριστιανισμόν. Αἱ ἀποπλανήσεις αὗται τῆς σκέψεως, τῆς διαπαιδαγωγηθείσης ὑπὸ τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ προσπαθοῦσης ν' ἀποσπα-

σθῆ αὐτοῦ, ἀναμιννῆκουσιν ἡμῖν τὰς ἐτροχιάσεις τῶν κερμητῶν τῶν οἰνοει ἀπολεσάντων τὸ κέντρον αὐτῶν καὶ φερομένων ὡς ἔρικια ἐν τῷ ἀπέριφῳ διαστήματι. Ἀλλὰ καὶ οἱ κερμηταί, ἂν δὲν ὀφείλωσι νὰ ἐξαφανισθῶσι, τότε, ὅπως καὶ οἱ λοιποὶ πλανῆται ὀφείλωσι νὰ ὑπόκεινται εἰς τὸν νόμον τῆς ἑλξεως καὶ νὰ περιστρέφονται εἰς ὀρισμένον κέντρον. Ὑποθέτομεν ὅτι καὶ διὰ τὴν ἐπιστήμην ὀφείλει νὰ ὑπάρχῃ ὀρισμένον κέντρον, συγκρατοῦν καὶ διευθύνον αὐτήν, ἄλλως ὑπάρχει κίνδυνος ἀπωλείας ἐν τῷ ἀπεράντῳ ὠκεανῷ τῆς ὑπάρξεως τῆς ὑπ' αὐτῆς ἐρευνημένης.

Καὶ ἡ ἠθικὴ δὲ πρόοδος παρομοίως πρὸς τὴν διανοητικὴν τοιαύτην ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἐν αὐτῷ ἔχουσα τὸ κυριώτερον δι' αὐτὴν στήριγμα. Πρὸ τοῦ Χριστιανισμοῦ αἱ ἀπαιτήσεις τοῦ ἠθικοῦ νόμου ἦσαν ἀσαφεῖς καὶ συγκεχυμένως ἀντιληπταί, οἱ ἄνθρωποι καὶ οἱ μάλλον ἀνεπτυγμένοι ἐχάνοντο εἰς τοὺς ὀρισμοὺς τῆς τιμότητος καὶ τῆς ἀρετῆς καὶ δὲν ἠδύναντο νὰ καθορίσωσιν ἐπ' αὐτῶν ἰδεῶδες ἐναρέτου ζωῆς, συνεπέλα τοῦ ὁποίου ἐν τῷ ἔθνησιν ἐν ὑπῆρχεν ἀπότομον ἕριον μεταξὺ τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς κακίας, διὰ τοῦτο δὲ ἐτιμῶντο τοιαῦται πράξεις, αἵτινες συνετέλουν εἰς τὴν ταπεινώσιν τῆς ἀνθρωπότητος.

Οἱ ἄνθρωποι δὲν ἐγνώριζον πρὸς τί νὰ τείνωσι καὶ δὲν εἶχον πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν σαφῶς καθωρισμένον σκοπόν. Ὁ προορισμὸς τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἦτον ὁρατὸς εἰς αὐτούς, καὶ τὸ ἐξωτερικὸν ἀγαθὸν καὶ ἡ εὐτυχία ἦτο τὸ τελευταῖον ἕριον τῶν τάσεων αὐτῶν. Τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ πνεύματος, τὴν ἀτελεύτητον μακαριότητα, δ' αὐτὴν ὅπως προωρίσθη ὁ ἄνθρωπος, οὗτοι ἐλησμένον, ἡ δὲν

εἶχον καθαρὰν αὐτῆς ἀντιλήψιν. Παρὰ τοῖς Ἑβραίοις ὑπῆρχεν ἀποκεκαλυμμένος ὁ καθαρὸς ἠθικὸς νόμος, ἀλλ' οὗτος παρεμορφώθη διὰ διαφόρων

ψεῖ τοῦ ἠθικοῦ ἰδεώδους, σὺν τῇ ἐσφαλμένῃ παραστάσει τῶν ἠθικῶν υποχρεώσεων καὶ τοῦ τελικοῦ σκοποῦ, πρὸς τὸν ὁποῖον ὀφείλει

Η ΘΥΣΙΑ ΤΟΥ ΑΒΡΑΑΜ

προσθηκῶν, οἱ δὲ Ἑβραῖοι ἠγόουν τοῦτον τόσον στενῶς καὶ σαρκικῶς, ὥστε ὁ χειραγωγὸς νόμος ἀπώλεσε δι' αὐτοὺς τὴν πνευματογόνον αὐτοῦ σημασίαν. Σὺν τῇ ἀσφαεῖ ἀντιλή-

νὰ κατευθύνηται ἡ βούλησις τοῦ ἀνθρώπου, ὑπῆρχε καὶ ἄλλος μὴ εὐνοϊκὸς ἕριος, διὰ τὴν ἠθικὴν ἐκείνην τοῦ Χριστιανικοῦ κόσμου πρόσδοτον, ἀκρῶς ἡ εἰς ἐκυτὴν ἀφεθείσα

καὶ ἐξασθενήσασα βούλησις καὶ ἡθικαὶ δυνάμεις τοῦ ἀνθρώπου. Οἱ ἄνθρωποι, εἰ καὶ ἐβλεπον ἐνίστε τὸ ἀγαθόν, καὶ διὰ τοῦ νοῦ ἀντελαμβάνοντο τὸ ἀπαιτεῖται παρὰ τοῦ ἀνθρώπου διὰ τὴν εὐτυχίαν καὶ τὴν διατήρησιν τῆς ἀξίας αὐτοῦ, δὲν εὐρισκον ἐν ἑαυτοῖς ἀρκετὴν δύναμιν καὶ ἐνέργειαν, ἵνα ἐκπληρώσωσιν ἐκεῖνο, ὅπερ ὑπαγορεύει αὐτοῖς ἡ συνείδησις, ἀλλὰ εὐρισκόμενοι ὑπὸ τὴν δουλείαν τοῦ νόμου τῆς ἀμαρτίας, ἐπραττον ἐκ τοῦ προσώπου τοῦ φυσικοῦ ἀνθρώπου, ἔπως ὁμοιολογεῖ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, οὐχὶ ἐκεῖνο τὸ ἀγαθόν. ὅπερ ἠθέλον, ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ κακόν, ὅπερ δὲν ἠθέλον (Ῥωμ. VII 19—20). Οὗτοι ἦσαν ὡσερ οἰχμαλῶται τῆς ἀμαρτίας καὶ τῆς ἀνομίας. Ἐνεκα τούτων τῶν λόγων ἡ ἱστορία τῶν ἀρχαίων βικιλιῶν καὶ λαῶν οὐδόλως ἀναφέρει περὶ τῆς ἡθικῆς προόδου καὶ ἐξυψώσεως αὐτῶν πικρὰ λέγει

τῆ φυσικῆ α τῶν ὄγκῳ καὶ τῆς μακροχρονίου αὐτῶν ὑπάρξεως. Ἐξ ἐναντίου, ἀμέσως ὡς σταθῆ εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ ὄρισμένος λαὸς καὶ καταλάβῃ μέρος ἐν τῇ ἱστορίᾳ, ἀρχεταὶ ἡ ἡθικὴ αὐτοῦ διάλυσις καὶ ἐμφανίζεται ἐν αὐτῇ ἡ ἐσωτερικὴ σαπρότης. Ὅταν μία φυλὴ κυριαρχῇ μίᾳ ἄλλῃ φυλῆς, τότε ἡ πρώτη μέσον τῆς δευτέρας καθίσταται δούλη τῶν ἑαυτῆς παθῶν καὶ μετὰ τῆς ἀποκτίσεως μεγάλων μέσων τῆς ζωῆς καὶ μεγάλης πολιτικῆς σημασίας διανόγεται ἐν αὐτῇ ἀπέραντος ἔκτασις πρὸς κραιπάλῃν δολοκλήρου λεγεῶνος ἀδαμάστῶν ἀνθρωπίνων παθῶν. Τὴν ἀνάπτειν δὲ τῶν πολιτισμοῦ συνήθως ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἱστορίᾳ ἐπηκολούθει ἡθικὴ ἐκκλίσις καὶ ἐπικυριαρχία τῆς ἐκλελελυμένης κακίας.

(Ἐπειτα τὸ τέλος).

Ἐν Κιέβῳ.

X. Δ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠΑΡΑΜΥΘΗΤΟΣ ΘΛΙΨΙΣ

ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΙΑΠΩΝΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Ἐυχάριστος δημοσιεύσας τὸ κατωτέρω ἐμπνευσμένον ἔργον τοῦ Ῥώσου δημοσιογράφου κ. Σ. Νεντάτιν, οὗτινος τὴν μετάφρασιν ἐπιλοπόνῃσεν ὁ ἐνταῦθα διερμηνεύς τοῦ Ῥωσικοῦ Πρωσενίου καὶ πολυτίμος ἡμῶν συνεργάτης κ. Δ. Κηλιμάνης, τηλεεισήγησις τῆς Θεολ. Ἀκαδημίας τῆς Μόσχας, πρὸς ἂν καὶ δημοσίᾳ ἐκφράζομεν εὐχαριστίας διὰ τὸ πρὸς τὸ ἡμέτερον περιοδικὸν ἐνδικέρον αὐτοῦ.

Ἐδυσεν ὁ φαινὸς τῆς Ὀρθοδόξου Ἰαπωνικῆς Ἐκκλησίας ἡλιος. Ἐχίρυσεν ἡ νεαρὰ ὀρθόδοξος κοινότης τῆς μεμακρυσμένης ἐθνικῆς χώρας, στερηθῆῖσα τοῦ ἀρχηγοῦ καὶ προστάτου αὐτῆς. Ἡ θλίψις δεσμεῖ τὴν γνώσσαν καὶ σκοτίζει τὴν διάνοισιν. Αἰσθάνομαι ἑμαυτὸν ἀνικανὸν γὰ δι-

εἰσδύσει καὶ ἐννοήσει ὅλον τὸ μέγαλειον τῆς ὑψηλῆς διανοίας τοῦ αἰδίου ἱεράρχου καὶ τῆς οὐσιότητος τοῦ βίου αὐτοῦ ἡ δὲ ἀνικανότης αὐτῆ ἐπιτείνεται ἔτι μᾶλλον διότι εἰς ἐμὲ ἔλαχεν ὁ κλήρος ὀφθαλμοφανῶς γὰ πεισθῶ περὶ τῆς ἀγιότητος τοῦ ἀποστολικοῦ ἔργου τοῦ ἱεράρχου τῆς

Ἰαπωνίας καὶ γὰ παραστῶ μόρτυς τῶν ἀπαραμίλλων αὐτοῦ ἀγώνων. Ἀναπολῶ τὸν μεγαλοπρεπῆ αὐτοῦ βλέμμα καὶ τὸ ἐπιβλητικὸν αὐτοῦ παρόστημα. Πάντοτε σκεπτικός, πάντοτε περιφρονεῖς ὁ ἀρχιεπίσκοπος Νικόλαος ἀπὸ τῆς ἑξῆς πρῶν τῆς ὥρας μέχρι βαθείας νυκτὸς ἵστατο ὡς φρουρὸς ἀγρυπνὸς τῆς ὀρθοδοξίας ἐν Ἰαπωνίᾳ, μόνον δι' αὐτῆς ζῶν καὶ ἐμπνεόμενος, ἐμπνέων συγχρόνως καὶ τὸ εὐπειθὲς καὶ ἀφωσιωμένον αὐτῷ ποίμνιον. Διὰ τῆς χριστιανικῆς αὐτοῦ ἀνεξικτασίας ἀφώπλισε τοὺς ὑπερόπτας Ἰάπωνας, ἐκ τῶν ὁποίων προσηλύτισε πλείστους ὄσους ὀπαδοὺς, προσελκύσας τὸν βαθὺν σεβασμὸν καὶ αὐτῶν ἔτι τῶν ἐθνικῶν.

Συνέπεσε πολλάκις γὰ ἴδω ἐθνικούς, παντελῶς ἀγνώστους εἰς τὸν Δεσπότην, μετὰ μεγάλης χαρᾶς χαιρετίζοντας αὐτὸν καθ' ὁδόν, καὶ γὰ ἀκούου τὰ ζωηρὰ αὐτῶν «ζήτω ὁ Νικόλαος», συγγάμις ἀντηχοῦντα ἀνά τὰς Ἰαπωνικὰς ὁδοὺς. Τὰ δὲ παιδιὰ τὰ γλυκύτατα παιδιὰ τῶν Ἰαπώνων, στενωδῶς περιεκύκλουν αὐτόν, ὡς οἱ χρυσαλλίδες τὴν λυχνίαν, καὶ σωρηδὸν ἔσπευδον πρὸς προὔπαντησιν τοῦ αὐστηροῦ μὲν τὴν ὄψιν ἀλλὰ προσηνοῦς καὶ καλοκαγάθου τὴν καρδίαν ἱεράρχου.

Ὁφείλω γὰ παρατηρήσει, ὅτι ὁ ἀρχιεπίσκοπος δὲν ἐδυσκολεύθη ποῦν γὰ κατακτήσει τὴν ἰδιόρρυθμον καρδίαν τῶν Ἰαπώνων διὰ τῆς ἰδιαζούσης αὐτῷ ἀπειρου ἀγάπης πρὸς πᾶν δημιουργημὰ τοῦ Θεοῦ, ὁ δὲ Ἰάπων γωρίζων κάλλιον παντὸς ἄλλου γὰ μισθῆ, γωρίζει συγχρόνως καὶ γὰ ἀγαπᾷ ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον ἐννοεῖ καὶ πρὸς τὸν ὁποῖον τρέφει τυφλὴν ἐμπιστοσύνην. Τοιοῦτος δὲ ἀκριβῶς μεταξὺ ὄλων τῶν εὐρωπαϊκῶν ἦτο ὁ μεταστὰς ἱεράρχης.

Ἐχων πάντοτε ὡς καὶ ὄνα τοῦ βίου αὐτοῦ τὸ γὰ ἀσολῆται μόνον εἰς «τά τοῦ Θεοῦ», μὴ θίγων ποσῶς «τὰ τοῦ Καίσαρος», ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Νικόλαος κατώρθωσε διὰ τοῦ τρόπου τούτου γὰ προσελκύσει τὸν βαθὺν σεβασμὸν οὐ μόνον τοῦ Ἰαπωνικοῦ λαοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς Κυβερνήσεως. Αὐτὸς δὲ ὁ Μικᾶδος ἐφέρετο πρὸς αὐτὸν μετ' ἰδιαζούσης φιλοφροσύνης, παρέχων αὐτῷ δαίγματα τῆς ὑψηλῆς αὐτοῦ εὐνοίας.

Πόσον βαθεῖα ἦτο ἡ ἐκτίμησις τῶν Ἰαπώνων πρὸς τὸ αἰτομον τοῦ μεταστάντος δυνάμεθα γὰ κρίνομεν ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι, ὅπῃ ὁ Ἰαπωνικὸς λαὸς μετὰ τὴν συνομιλοῦσιν τῆς εἰρήνης πρὸς τὴν Ῥωσσίαν, διήρπασε καὶ κατεδάφιξε τὰς καθολικὰς καὶ προτεσταντικὰς παροικίας ἐν Τοκίῳ, ἡ Ῥωσικὴ τριατὴ παρέμεινε ἀθικτος, μολονότι τὰ ἐξηγητωμένα πλῆθη τῶν διαδηλωτῶν διήρογοντο διὰ μέσον αὐτῆς.

Ἡ ἀποκλειστικὴ ἀφοσιώσις πρὸς τὰ θεῖα ὡς φαινὸς πρὸς διαλάμπει ἐν ὅλῃ τῇ δράσει τοῦ αἰοιδίου ἱεράρχου καὶ ἀνεγνωρίσθη ἐν τῷ αὐτοκρατορικῷ πρὸς αὐτὸν διατάγματι ὑπὸ ἡμερομηνίαν 9 Ὀκτωβρίου 1905, ἐν τῷ ὁποίῳ ἀναφέρονται τὰ ἑξῆς :

«Ὑμεῖς ἀπεδείξατε εἰς πάντας, οἱ ἡ ὀρθόδοξος τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, ξένη πάσης κοσμικῆς ἐξουσίας καὶ πάσης φιλετικῆς διαμάχης, περιβάλλει δι' ἀγάπης ὅλας τὰς φυλάς καὶ ὅλα τὰ ἔθνη ἐξ ἴσου. Κατὰ δὲ τοὺς χαλεποὺς τοῦ πολέμου καιροὺς ὑμεῖς, συμφώνως πρὸς τὴν ἐντολὴν τοῦ Χριστοῦ, δὲν ἐγκατελείψατε τὴν ἐμπειστοτευμένην Ὑμῶν πόμνην, ἡ δὲ ἀγάπη καὶ ἡ πίστις ἐνῆλχον Ὑμᾶς, ὅπως ὑπομείνητε τὰς σκληρὰς δοκιμασίας τοῦ πολέμου καὶ ἐν τῷ πολεμικῷ μένει διετηρήσατε τὴν εἰ-

ρήνην τῆς πίστεως καὶ τῆς προσευ-
χῆς ἐν τῇ ἰδρυθείᾳ διὰ τῶν ἰδίων
Ἵμων μόχθων Ἐκκλησίᾳ».

Κατὰ πόσον ἡ ἀγάπη αὐτῆ καὶ ἡ
πίστις ἦσαν ἀχώριστοι συνοδοὶ τοῦ
δοιδήμου ἱεράρχου εἰς ὅλας αὐτοῦ
τὰς πράξεις δυνάμεθα νὰ συμπερά-
νωμεν ἐκ τῶν ἀκολουθῶν λόγων λη-
φθέντων ἐν ἐπιστολῇ αὐτοῦ: «Καθ'
ἐκάστην ὁ ἀριθμὸς τῶν ἱεροφωτί-
στων αὐξάνει... Ὁ Κύριος ἐπέτρε-
ψεν ὅπως ὑποστῶμεν διωγμὸν, ἀλ-
λὰ τὸ ἀναπόφρευκτον νέφος ἤδη διε-
λύθη. Καὶ ὅπως ἡ καταιγὶς ἀναζω-
ογονεῖ τὰς καλλοῦντας τῆς φύσεως, οὕ-
τω καὶ ἡ παρελθούσα δοκιμασία ἀνε-
ζωπύρωσεν ἐτι μᾶλλον τὰς πλήρεις
ζήλου καρδίας τῶν τέκνων τοῦ Χρι-
στοῦ.... Ρίψωμεν νῦν βλέμμα εἰς
Σενδάι! Πλέον τῶν ἑκατὸν πιστῶν
ἀναμένουσιν ἐκεῖ τὸ ἅγιον βάπτισμα.
Ρίψωμεν βλέμμα εἰς τὴν Ὀσσακὴν
πανταχοῦ θὰ εὕρωμεν δμόφρονας
ποθοῦντας ἡμᾶς, πανταχοῦ νέαν δρᾶ-
σιν, πανταχοῦ ἀπαρχὰς νέας ζωῆς,
ἀπαρχὰς πλήρους, θεομῆς καὶ βα-
θείας ἀγάπης. Εἶθε νὰ εἰσπαύσῃ ὁ
Θεὸς τῶν λόγων μου. Δὲν πιστεύετε
εἰς τὴν εἰλικρίνειαν τῶν λόγων μου;
Ἄλλοίμονον! συναισθάνομαι πλή-
ρους καὶ μέχρι πόνου ἐννοῶ τὴν εἰ-
λικρίνειαν μου. Ἄλλὰ τί λέγω; ἔχω
πολὺ βραδείαν καὶ ἀσθενῆ τὴν γλῶσ-
σαν, ὅπως κηρύξω τὰ ἔργα τοῦ Θε-
οῦ. Καὶ ὅμως ἴσως ὁ λίθος μόνος
ἐν τῇ θέσει μου δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ
ὀμιλήσῃ. Ἴδου κατὰ τὴν ἐσπέραν
ταύτην, καθ' ἣν γράφω, ἐβράδυνα

νὰ μεταβῶ εἰς τὸ κατηχητικὸν μά-
θημα καὶ τρεῖς ἡδὴ ὁ εἰς κατόπιν τοῦ
ἄλλου προσήλθον ὑποκλινόμενοι ἐ-
δαφιαίως καὶ παρακαλοῦντάς με νὰ
ὀμιλήσω περὶ Χριστοῦ. Ποῖος κό-
πος χάριν τοῦ Θεοῦ γινόμενος δὲν
θὰ στεφθῆ ὑπὸ ἐπιτυχίας!»

Τόσον ζωηρῶς διεπλέγετο ὑπὸ τοῦ
πυρὸς τοῦ ζήλου τοῦ Κυρίου ὁ μέγας
οὔτος λύχνος τῆς Ὀρθοδοξίας, ὅστις
ὅσα ὅλα ἔτη ἔχυνεν τὸ εὐεργετι-
κὸν φῶς τοῦ Χριστοῦ εἰς τὰς καρ-
δίας τῶν ἀγροίκων ἐθνικῶν.

Τελευταία αὐτοῦ φροντίς ἦτο ἡ
στενὴ ἐνωσις τῆς Ἱαπωνικῆς Ἐκ-
κλησίας μετὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς Ρωσ-
σικῆς. Τελευταίως εἰς τινὰς Ὀρθο-
δόξους κοινότητας ἤρχισε νὰ ἐξα-
πλωταῖ ἡ ἰδέα, ὅτι δῆθεν εἶνε ἡδὴ
καιρὸς, ὅπως κηρυχθῆ ἀνεξάρτητος
ἡ Ὀρθόδοξος Ἱαπωνικὴ Ἐκκλησία.
Τὸ γεγονός τοῦτο πολὺ ἀνησυχεῖ τὸν
ἱεράρχην, ὅστις ἔσπευσε νὰ δηλώσῃ
ἀπεριφράστως, ὅτι εἶνε μακρὰν ἀκό-
μη ἢ κατάλληλος στιγμή διὰ τοιαύ-
την ἀνεξαρτησίαν, Ἴδου διὰ ποῖον
λόγον ὁ αἰοδιμος ἀρχιεπίσκοπος με-
τὰ μεγάλης ἀνησυχίας ἐξήτει ἐπάξιον
ἑαυτοῦ διάδοχον, ἡμεῖς δὲ ἐξετάσαν-
τες τὸ ζήτημα σοβαρῶς ἐκφράζομεν
τὴν στερεὰν ἐλπίδα, ὅτι ὁ Θεοφι-
λέστατος Ἐπίσκοπος Κιότου Σέρ-
γιος εἶνε τὸ πρόσωπον ἐκεῖνο, ὅπερ
ἐξήτει ὁ μεταστάς Ἀρχιερεὺς.

Ὁφείλω νὰ σημειώσω ἐνταῦθα,
ὅτι ἡ διηγετικὴ καὶ πολὺπικρὸς ἀπο-
στολικὴ δρᾶσις, ὁ ἐνάρετος βίος καὶ
ἡ ἐξαιρετικὴ δεξιότης τοῦ αἰοδι-

μου ἀρχιερέως, τῶν ὁποίων πολλά-
κις ἐγενόμεθα αὐτόπται μάρτυρες,
πρὸ πολλοῦ ἡδὴ ἐνέπνευσαν εἰς τοὺς
πιστοὺς τῆς Ὀρθοδόξου Ἱαπωνίας
τὴν πεποίθησιν, ὅτι ὁ ἱεράρχης Νι-
κόλαος κατέστη ἐξόχως ἀρεστὸς τῷ
Κυρίῳ καὶ ὅτι Οὗτος θὰ περιβάλῃ
αὐτὸν διὰ δόξης οὐρανόυ. Καὶ αὐ-
τοὶ ἀκόμη οἱ ἐθνικοὶ κατεχώριζον

εἰς τὰς ἀρημερίδας τὴν εἰκόνα αὐ-
τοῦ ἐντὸς φωτεινῆς νεφέλης καὶ
συχνάκις ὠνόμαζον αὐτὸν «Ἅγιον
Ἀρχιεπίσκοπον».

Γαίαν ἔχοις ἑλαφρὰν, μεγάλε τοῦ
Θεοῦ Ἱεράρχα! Εἶθε νὰ σοὶ ἀπο-
δώσῃ ὁ Θεὸς τόσην ἀνταμοιβήν, ὅ-
σους πόνους καὶ μόχθους ὑπέστης
χάριν ταῦ Χριστοῦ.

ΧΡΟΝΙΚΑ

Η ΕΙΣ ΕΦΕΣΟΝ ΕΚΔΡΟΜΗ

Τὸ ἐτήσιον προσκύνημα εἰς τὰ ἑρείπια
τῆς ἐνδύξου καὶ σπουδαιότητος τῶν Ἐφε-
σίων πόλεως, τὸ ἀπὸ ἐπταετίας ἤδη διορ-
γανισμένον ὑπὸ τῆς γεραρᾶς ἡμῶν θρησ-
ῶ. Ἀδελφότητος «Εὐσεβείας», ἐγένετο καὶ ἐ-
φέτος μετὰ πάσης ἐπισημότητος τὴν πα-
ρελθούσαν Κυριακὴν 1ην τοῦ ἐνεστώτος
μησός.

Οἱ ἐκδρομῆς, ὑπερβαίνοντες τοὺς πεν-
τακοσίους, δι' ἐκτάκτου ἀμαξοτοικίας ἀ-
ναχωρήσαντες ἐνταῦθεν τὴν ἡν π. μ. ὠ-
ραν ἐφθασαν εἰς τὸν σταθμὸν Ἀγιάσου-
λόου τῆ 8 1/2 καὶ ἀμέσως, ἐπι κεφαλῆς ἔ-
χοντες τὸν θεοφιλέστατον ἅγιον Τράλλε-
ων κ. Χρυσόστομον, ἐπεσκέφθησαν ἐν σώ-
ματι τὰ ἑρείπια τοῦ Σταθμοῦ, τοῦ ἱεροῦ
ναοῦ τῆς Παναγίας, ἐνθα ἡ τρίτη συνεκρο-
τήθη ἅγια Οἰκουμένη τῆς Σύνοδος, τοῦ Θεά-
τρου, τῆς Βιβλιοθήκης, τοῦ Ὑδαίου, τοῦ
Γυμναστηρίου, τοῦ σηλαίου τῶν ἐπτά
παίδων κ. λ. π., ὧν τὴν σημασίαν καὶ
σπουδαιότητα καὶ τὴν ἱστορίαν ἐξήγει ὁ τε
ἄλλοι κ. Ζάκας, καθηγητῆς τῆς Εὐαγ-
γελικῆς Σχολῆς καὶ ὁ ἐκ τῶν ἱεροκηρύ-
κων τῆς «Εὐσεβείας» ἄλλοι κ. Π. Κατσι-
ναδάκης.

Τῆς ἐπισκέψεως ταύτης παραταθείας
μέχρι τῆς 1 1/2 μ. μ., τὴν 2αν μ. μ. πα-
ρετέθη ἐν τῷ Συναγωγείῳ τῆς «Ἐφέσου»
γεῦμα, εἰς ὃ παρεκλήθησαν ὁ θεοφιλέστα-
τος ἐπίσκοπος, τὰ μέλη τοῦ τε Δ. Συμβου-
λίου τῆς «Εὐσεβείας» καὶ τῆς διοργανωτι-
κῆς τῆς ἐκδρομῆς ἐπιτροπῆς ὡς καὶ πολ-

λοὶ ἐκ τῶν μετασχόντων τῆς ἐκδρομῆς
προκρίτων.

Μετὰ τὸ γεῦμα, καθ' ὃ ἀπήγγειλαν προ-
πόσεις ὁ θεοφιλέστατος ἅγιος Τράλλεων, ὁ
ἐκ τῶν συμβούλων τῆς «Εὐσεβείας» ἀξ.
Ἄ. Ἀθηνογένης, δικηγόρος καὶ ὁ ἄλλ. κ.
Ζάκας καὶ ἄλλοι, οἱ προσκυνηταὶ δευτέρου
ἦσαν εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Ἰωάν-
νου τοῦ Θεολόγου, ὅστις καίτοι ἀκριβῶς
ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ χώρου, ἐν ᾧ καὶ ὁ ἀρχαῖος
τοῦ αὐτοῦ ἁγίου ναὸς καὶ ὁ πάνσπετος αὐ-
τοῦ τάφος. Ἐν αὐτῷ ἐβάβη ὁ ἐσπερίως
μεθ' ὧν λόγον πλήρη θρησκευτικῶν αἰσθη-
ματικῶν καὶ ἐνθουσιασμῶν ἐξερῶνθησαν ὁ θεο-
φιλέστατος ἅγιος Τράλλεων, μεθ' ὧν ὁ ἐκ
τῶν ἱεροκηρύκων τῆς «Εὐσεβείας» ἱεροδ.
κ. Γρ. Ὀρφανίδης, ἐμψύχων ἐπίση-
μιαν εὐλόγητον καὶ βαρυσημαντικὴν.

Τὴν 5 1/2 μ. μ. ἀνεχώρησαν οἱ ἐκδρο-
μῆς, ἀποκοιμίζοντας τὰς ἀρίστας τῶν ἐν-
τυπώσεων καὶ πλήρη ἔχοντας τὴν καρδίαν
ἱερὰς συγκιήσεως καὶ ἐνθουσιασμῶν ἁγίου
ἐκ τῆς θέσεως καὶ προσκυνήσεως ἑρείπιων
ὑψίστης ἐθνικῆς καὶ θρησκευτικῆς διὰ τὴν
ἡμογένειαν σύμψασαν σημασίας καὶ σπου-
δαϊότητος.

Ἡ ἐκδρομὴ αὕτη, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν
τῶν ἐξ αὐτῆς ὠφελειῶν, ἀνάγκη νὰ συστη-
ματοποιηθῆ καὶ ἀναπτυχθῆ σὺν τῷ χρόνῳ
τόσον ὥστε νὰ συμμετέχωσιν αὐτῆς χιλιά-
δες πολλὰ ἡμογενῶν, ἐνισχυομένων οὕτως
ἐν τῇ πίστει τῶν πατέρων αὐτῶν καὶ τοῖς
ἐθνικαῖς ἰδανικαῖς.

ΜΙΚΡΑ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Α. Σ. ἅγιον Τυρολόης καὶ Σερεντίου κ. κ. Χρυσόστομον (Τυρολόη).— Α. Σ. ἅγιον Σεβρίων καὶ Κοζάνης κ. κ. Φώτιον (Κοζάνη).— Α. Σ. ἅγιον Νεοκαισαρείας κ. κ. Πολύκαρπον (Ὁρδού).— Α. Σ. ἅγιον Δρυϊνουπόλεως κ. κ. Βασίλειον (Αργυροκάστον).— Α. Σ. ἅγιον 40 Ἐκκλησιῶν κ. κ. Ἀγαθάγγελον (40 Ἐκκλησίαι).— Α. Θ. ἅγιον Δωδώνης κ. κ. Πανάρετον (Ἰωάνναια).— Πανος. Ἀρχιμανδρίτην κ. Κύριλλον (Cincinnati Ἀμερικῆς).— Πανος. Ἀρχιμ. κ. Νικηφόρον Καζᾶν (Σταυροδρόμιον-Κων)πόλεως. — Πανος. Ἀρχιμαν. κ. Δωρόθεον Ν. Δουκάνην (Ἀδραμύτιον).— Πανος. Ἀρχιδ. κ. Ἀγαθάγγελον Π. Λαγίδην (Κῶν).— Πανος. Πρωτοσύγκελλον κ. Κωνσταντίνον (Ἀργάκη).— Δίδεσιμ. ἱερέα κ. Θεόδωρον Χ. Κουτσουπτιέλην (Πολυχίτης—Μιτυλήνης).— Ἱερολ. Ἱεροδιάκονον κ. Νεόφυτον Ἀποστολίδην (Κων)πολιν).— Καί κ. κ. Ἱ. Δ. Παπαστερίου (Θεσσαλονίκη).— Νικόλαον Μερτζανίδην (Θάσον).— Ἐμμαν. Γ. Πιζάνια (Δείρμεντζήκ).— Ἰωάννην Οικονόμου (Ἀζιζιέ).— Παντελῆν Γ. Ἀφεντάκην (Ἀγ. Ὁρος) καὶ Ἀγγελον Δ. Καρᾶν (Θεσσαλονίκη). Ἐπιστολαὶ σὰς ἐλήφθησαν. Ἀπάντησον ταχυδρομικῶς. — Α. Σ. ἅγιον Κιτίου κ. κ. Μελέτιον (Λάρνακα-Κύπρον) καὶ Κον Π. Παπαδήμου (Κιρκαγάτσιον). Ἐπιστολαὶ σὰς ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς. — Κον Γεώργιον

Χ' Δανιὴλ (Θεσσαλονίκη). Συνδρομητῆς ἐνεγράφητε. Φυλλάδια ἀπεστάλησαν ταχυδρομικῶς. — Κους Θωμᾶν Δ. Βασιδίνην (Σάνθη) καὶ Εὐθύμιον Τρυφωτος (Κων)πολιν). Συνεμορφώθημεν ὀδηγίαις ἑμῶν. Ἐλλείποντες ἀριθμοὶ ἀπεστάλησαν ταχυδρομικῶς. — Α. Σ. ἅγιον Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου κ. κ. Χρυσανθον (Ρεθύμιον).— Παν. Ἀρχιμανδρίτην κ. Πολύκαρπον Συνοδικόν (Μεσολόγγιον Ἑλλάς).— Πανος. Ἱερομόναχον κ. Παγκράτιον (Ἀγ. Ὁρος).— Κους Ἰωάννην Ροδιάδην (Οὐφα-Ρωσσίας).— Ν. Ζαφειρίου (40 Ἐκκλησίαι).— Α. Α. Πηνιῶδην (40 Ἐκκλησίαι).— Παρίσην Ἀγγέλου (Καβάλλαν).— Βασίλειον Γεωργιάδην (Προῦσαν).— Ἀθανάσιον Γεωργιάδην (Ἀδριανούπολιν). — Θωμᾶν Φωρογενετήν (Σιάτισταν).— Ἰωάννην Γ. Τσοῦσαλα καὶ Ἥλιαν Ζήσην (Γκιουμουλτζίνα) ἑλ. λείποντα φυλλάδια ἀπεστάλησαν ταχυδρομικῶς. — Πανος. Πρωτοσύγκελλον κ. Κύριλλον Ψύλλαν (Beni Snef—Ἀνω Αἰγύπτου).— Πανος. Ἱερομόναχον κ. Θαλλέλιον (Ἀγ. Ὁρος). — Κους Γ. Buchner Baucevich (Σάνθη).— Ἐμμ. Μελανθιδόν (Κων)πολιν). — Ἀνδρέαν Φιλιππίδην (Πειραιᾶ) — Ε. Φιλιππίκη (Κων)πολιν).— Ἀγγελον Χαριτέπουλον (Τάνιαν—Αἰγύπτου) καὶ Ἀθανάσιον Χ. Ἀμπατζήν (Πλεύνα). Συνεμορφώθημεν ὀδηγίαις ἑμῶν. — Ἱερολογ. Ἱεροδιάκονον κ. Γεώργιον (Θεσσαλονίκη). Ἐλλείποντα φυλλάδια ἀπεστάλησαν ταχυδρομικῶς.

ΔΙΕΓΕΓΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

- † Ὁ Σμύρνης Χρυσόστομος
 † Ὁ Τράλλων Χρυσόστομος
 Π. Παπαδήμου

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΤΟ Δ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΤΗΣ ΘΡ. ΔΕΛΕΦΟΤ. ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ

Περ. Δουκάς Π. Δουκέλλης
 Γ. Ρουσσέν Ν. Βακαλάκης
 Π. Κασάπογλους Στ. Κοκκαλάς
 Α. Ἀθηνογένης Δ. Δουρουδούλω
 Μ. Νικολαΐδης Δ. Σεμιζόπουλος

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Ἐν Σμύρῃ	Γρ. ἀργ.	24
> ταῖς ἐπαρχίαις	»	30
> τῆ ἐξωτερικῆ	φρ. χρ.	7
> Ἀμερικῆ	φρ. χρ.	10

Ἐκαστον τεῦχος μεταλ. 2

Ἰκαθύμενος: Π. Γ. ΔΟΥΚΕΛΛΗΣ = Ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ο. ΕΡΜΗΣ.